

SLOVENSKI NAROD.

[zhaja] vsak dan zvečer, izimši nedeje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljavne naročnine se ne osira. — Za oznanila se plačuje od petarostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabilo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 22.— | Četrta leta . . . K 5-50
Pol leta . . . „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90

Pošiljanje na dom se računa za vse leto 2 K.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25.— | Četrta leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naročba se lahko z vsakim dnevom a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Ptujske volitve in naše narodno gospodarstvo.

(S Štajerskega.)

Vse Slovenstvo bridko čuti poboj, katerega je doživelo z izgubo ptujskega okrajnega zástopa. Krivda se daje »izdajstvu« in »vodstvu«, kakor pri vsaki nesrečni vojni. V enem in drugem bo jedrce resnice. Poglejmo pa nekoliko natančneje svoje sovražnike v vseh naših bojih in naši bodemo najmočnejše med velikimi trgovci in obrtniki, velikimi zemljiškimi posestniki in na Štajerskem tudi med meščani. Naš narodni nasprotnik je — kapital. Šel je nedavno po časopisih rek bivšega načelnika češkega kluba v državnem zboru, dr. Engla, ki se je izjavil, da višje stoji par čeških industrijskih milijonarjev, kakor vse jezikovne naredbje. Ako tako mogočen in v primeri z nami tako bogat narod, kakor je češki, še pogreša kapitalistov in jih z žalostjo vidi v vrstah nasprotnikov, čutiti morajo pomanjkanje kapitala Slovenci še mnogo huje! In čutijo ga! V Ptujju, v Celju, v Mariboru, v Slovenski Bistrici, v Breži-

cah, na Laškem, povsod na Slovenskem Štajerskem pobija trgovstvo in veliko posestvo Slovence, med katerimi še, žalibog, ni zatrta ona nemurna domišljavost, da Nemec je »gospod«, Slovenec pa podložni »kmet in blapec«. Najzadnje smo videli v Ptujju slovenske velike posestnike uhajati med »gospode« Nemce in ko bodo volitve v okrajni zastop celjski, bodo tudi nastopili Rakuži, Lenkoti, Ježovniki, Pevo med Nemci, ker hočejo biti »gospodje« enakopravnim rojakom kmetom. Ni še dolgo let, ko je nek višji sodnik grajal nižjega, da je v neki kazenski stvari med kmetom in graščakom kmeta oprostil. »Je pač kmet,« je dejal oni »višji«, »da bi bil »gospod«, sodil bi bil drugače.« Neki pravnik je seveda takoj onega »višjega« zavrnil z opazko: »Kazenski zakon je vendar samo za kmete!« Nato je šel »višji« pobesil nos, ker je vide, da vsi »gospodje« le ne mislijo, da mora »kmeta« staviti celo pravosodstvo pod »gospoda«.

Nemilo dejstvo nam je, da imamo med kapitalisti, industrijalci, med velikimi zemljiškimi in tudi med mestnimi posestniki premalo somišljenikov in da je ravno v teh premogočnih krogih premnogo nasprotnikov slovenstvu. To velja tudi nekoliko za Ljubljano in za Kranjsko sploh. Skrbeti nam je za pridobivanje trgovstva, industrije in velikega posestva — kapitala.

Ker domačini ne gojijo industrije in trgovine, poprijemljejo se je med nami tujci. Na Slovenskem Štajerskem je skoro vsa industrija nemška.

Kranjska industrijska družba je v nemških rokah, tržiški fabrikantje so Nemci in v tem oziru je očitano tržiškega Gassnerja v ljubljanski trgovinski zbornici opravičeno, da so Slovenci dosedaj premalo se obračali na trgovstvo in industrijo. To občutijo Slovenci potem pri volitvah v javne zastoje, kjer jih potopi — kapital, katerega bi pa le mogli sami si tudi pridobiti. In moramo si ga, ako se nočemo pogubiti!

Kaže se v zadnjih letih, morebiti eno človeško dobo sem, boljšanje pri nas tudi v tem. Rojaki, ki so z delom in trudom prišli do blagostanja in bogastva, ne zapuščajo več naroda, iz katerega so vsrasli, ampak postajajo mu nekaka aristokracija. Pa premalo še imamo takega plemstva. Zasmehovali so sovražniki kranjsko deželo, da nima nobene meščanske šole razen krške. In to je hud nedostatek. Take šole vzgojujejo trgovce in obrtnike, ki nam prepočasi naraščajo. Iz imovitih trgovcev in obrtnikov rodijo se čisto naravno veliki podjetniki, in teh bogatini in veliki posestniki, in da se bodo, to mora biti briga in skrb Slovencev.

Obrtnik in trgovec pa pojdi po širokem svetu in opazuj z odprtimi očmi, kako delajo in kako bogatijo drugod, kako kujejo cekine iz blata in saničevanega kamna, kako dobivajo iz prsti, ki se domačim tesnurnikom vidi brez vrednosti, barve in druge kemikalije — in si dobivajo bogastvo!

Ako se naše tukaj samo od daleč opomnene misli izvršijo, se nam ne bo bati, kakor se boji ljubljanski škof, »da bode le malokdo mogel sina v šole poslati«, ampak lahko se bode šolalo mnogo naših ljudi, katerim pa ne bomo zapirali sveta s šentviškim »zavodom«, ne, odpirali jim homo svet, naj ga spoznajo skoz in skoz, prav po Kristusovih besedah: »Pokusite vse, in kar je najbolje, obdržite; ter po onih sv. Pavla apostola, ki pravi: »Človek sem, mislim, da mi nič človeškega ni tuje.« Kdor bo imel pravo vodstvo, še bolj pa oni, kateremu sta prirojena krepost in značaj, ne bode se »pokvaril za prenevarnih gimnazijskih študij« in drugih ukov, in ko bode stopil pred svet, jak bo toliko, da bode zamogel sukati kolesa svetovnih dogodkov na svoje korist, kakor imamo vzglede za to po svetu, ker je in bode — denar gospodar!

Previsoka imenitnost kapitala za narodni napredek in obstanek je neoporečna in spoznana pri vseh razumnikih. »Enrichissez vous!« se je

klicalo na Francoskem v dobi Julijevega kraljevstva in cerkev je tudi v vseh časih »nabirala si zakladov«.

Zaklade nabirati in potem jih prav porabljeni, to je zadača tudi Slovencev!

Ako si dopolnimo svojo organizacijo tudi s pridobitvijo kapitala, smo rešeni!

Tako si pripravljajmo svoje — vstajenje!

Vojna na Daljnem Vztoku.

V pondeljek se se prvič spopadli večji ruski in japonski vojaški oddelki na kopnem, ne da bi prišlo do večje bitke. Spopad se je izvršil v bližini zapadne korejske morske obali ob cesti med Andžuom in Vidžuom pri korejskem mestecu Čengdžu. Rusi so imeli 9 stotnij kozakov, torej približno 1300 mož, dočim so imeli Japonci 13 eskadronov in pehotnih polkov, to je 2000 mož. Potemtakem so bili Japonci v pretežni premoči. Japonski voj je že preje, kakor smo poročali, zasedel Čengdžu in se tamkaj utrdil. Kozaki general Miščenko je v svrhu rekonosciranja došel do Čengdžua in hotel Japonce izvabiti iz njihove utrjene pozicije in jih prisiliti k bitvi. Toda Japonci se niso dali premotiti, da si bili v premoči, da bi zapustili Čengdžu in se postavili v boj, marveč so le male oddelke pošiljali iz mesta, ki so se pa po kratkih spopadih vedno in vedno umikali v svoje varno zavetje — v utrjeni Čengdžu. Navzlic temu so imeli Japonci zelo velike izgube, katere se pa ne dajo natančno doznati. Ko so Rusi uvideli, da se Japonci nečejo spuščati v nikak večji boj, so se jeli polagoma umikati, menč, da jih bodo Japonci zasledovali. To je bila zvijača generala Miščenka, ker bi japonska armada, ako bi zasledovala Ruse, zašla v zasedo — v sotesko, ki se nahaja zadi za Čengdžuom, kjer bi jo bil Miščenko napal in jo brez dvoma popolnoma uničil. Japonci pa Miščenko niso šli na limanice, kar je dokaz, da si navzlic veliki svoji premoči niso upali

se meriti z ruskimi kozaki v odkritem boju. Za Japonce je samo sreča, da Rusi niso imeli sabo takozvane jahajoče artiljerije to je topov, ker bi bili v tem slučaju gotovo napadli utrdbe v Čengdžu in Japonce prisili, da bi kapitulirali. Izgube na ruski strani so bile pravzaprav neznatne. Ubiti so bili samo 3 kozaki, ranjenih pa je bilo 5 oficirjev in 12 kozakov. Med temi ranjenci je razmeroma mnogo častnikov, ker pač kaže, da se ruski oficirji odlikujejo z izvenredno hrabrostjo in so svojemu moštvu bleščeč vzgled poguma, neustrašnosti in požrtvovalnosti.

Poročilo admirala Toga v zadnjem napadu na Port Artur.

Iz Jokahame se brzojavlja: Admiral Togo poroča, da se mu je posrečilo zapreti ruskim ladjam izhod iz portarturškega pristanišča 27. t. m. ob 3. uri zjutraj so se bližali parniki »Fuji«, »Jahiko«, »Joneijama« in »Hijio«, eskortirani s torpednimi uničevalkami, portarturškemu pristanišču, a so bili valed ruskim strelov v bližini vhoda v luko uničeni. Toda izhod iz pristanišča ni popolnoma zaprt, ker je še med parnikoma »Jahiko« in »Joneijama« dosti prostora. Padla sta dva oficirja in dva vojaka, devet pa jih je bilo ranjenih. Vse drugo moštvo se je rešilo na vojne ladje. Častnik Sugino je bil zadet od sovražne krogle baš v hipu, ko je hotel zažgati razstreljivo na parnikih. Kapitan Hiroea ga je takoj pogrešal in se je trikrat vrnil na ladjo, da bi Sugina poiskal, a vedno brezuspešno. Ko je tretjič stopil na parnikov krov, se je jel isti potopliti. V istem trenutku pa je zadela Hiroea v glavo ruska granata in ga je popolnoma raztrgala. Pozneje smo se še zapletli v neznanen boj z Rusi. — To Togovo poročilo je klasično! V začetku kategorično izjavlja, da se mu je posrečilo zapreti izhod iz portarturškega pristanišča, pozneje pa priznava sam, da izhod ni popolnoma zaprt, kar je še vedno dovolj prostora med potopljenim

LISTEK.

Josip Kostanjevec: Iz knjige življenja. II.

I.

»Slišal sem, da si šel med pisatelje. To ni bilo baš pametno od tebe, da mi ne zameriš! Kaj pa imaš od tega? Kvečjemu si napravil vsak dan nekoliko brezpotrebni bridkih ur več, ki bi jih sicer ne imel, ako bi ravnal tako kakor mi vsakdanji ljudje . . . Tudi jaz sem imel že urezано pero . . . Samo kratko povestico sem bil episal. A resnično ti povem, ko sem jo pisal, sem prav zares pretrpel vse one bolečine, ki sem jih opisoval pri svojem junaku, in to je bilo grozno. Kolikor tebe poznam, tudi ti čutiš, ko pišeš . . . In navsezadnje, povej mi, ali te bode hotel kdo pri nas razumeti?«

Te besede je zapisal Kostanjevec v svoji »Priateljevi povesti« in te besede so kos njegovega pisateljskega »confiteora«. Le oni romancier

je res umetnik, ki piše s srcem, katerega junaki so del njegovega bistva, vznikli iz njegove srčne krvi, s katerimi čuti, se veseli in trpi z njimi, vriska in plaka. Kostanjevec spada v to vrsto pisateljev, in to mu štejem v nemalo odliko. On se zatopi pri opravljanju vzvišenega pisateljskega poklica popolnoma v čuvstvovanje svojih izmišljenih oseb, da živi drugo življenje in da si razdira srce s tujimi mukami. To je usoda umetnikova! Prav dobro vidimo na tej knjigi, koliko je predril pisatelj duh v njega značaje. Iz vrst slišimo njegov pridušeni jok, njegov grenki, solzni smeh, čutimo srčne utripe . . . A prav tako poznamo tudi, kdaj je sedel pisatelj iz navade k mizi in prijel za pero, ki mu je siloma teklo po papirju.

Ni lahko pisatelju, da si dandanes pridobi ime umetnika. Naš duh je postal tako rafiniran, da opazi mahoma, kdaj je pisatelju le malo izpodrsnilo na opolzi poti pripovedovalne umetnosti. Kaj vse zahtevamo od njega! Mora biti duhovit, zabaven, mora paziti natančno na zakone

tehnike, psihologije, mora biti bister opazovalec ljudi, fin preiskovalec njihove duše. Ako malo omahne, takoj se začuje med publiko porog: »Oho, gospod pisatelj, kdo vam bo to verjel!«

»Kdo vam bo to verjel!« — Pojdite med ljudi in čitajte življenje! Kako drzen romancier je življenje, kakšne bajne romane riše v človeških dušah! Vratolomni skoki, demonsko sepihanje; življenje ne pozna psihologije, ne pozna tehnike. Kakor neskončna reka buči po zemlji, kakor vihra vrši nad ljudmi . . . A življenje ni umetnik. Umetnik mora poznati harmonijo, da z večšo in spretno roko vodi svoje junake po burnih valovih, po morju življenja, da jih varuje kleči in skal. Slučaj igra v življenju veliko vlogo, naključje; čisto se zdi neverjetno, nemogoče, a vendar je mogoče!

V tihi dolini za tretjo goro pase pastirček svoja jagnjeta. A na drugi strani gore se bije ljut boj, boj na življenje in smrt. Pokojno, veselo brez strahu vlada pastirček čedo, a od strani prileti nenadoma svinčeno

zrno, v srce si poišče svojo pet, in nedolžno bitje ne vé zakaj, ne vé, kako postane žrtva boja, ki se bije onkraj gore za kako prekomorsko kraljevstvo. Ali se ne zgodi često v življenju tak slučaj? Iditično živi kje na vasi skromna družinica; ne briga se za posvetni hrup in šum, a uscda zabesni nad glavami nedolžnih ljudi . . .

Kostanjevecu se je že pogosto očitalo, da ljubi v svojih povestih slučajje, da ne zna dovolj utemeljevati dejanja in nehanja svojih oseb. Bilo je to morda opravičeno, čeprav je težko reči, kje n-hajo slučajji in kdaj začne govoriti neizprosna logika. A umetnik mora biti harmoničen, in to je zakon, ki ga mora pisatelj upoštevati.

Slovenci nimamo svojih knezov, svojega plemenitstva. Tudi naš meščanski stan ni star. Par kolen nazaj, in pred seboj imamo same kmete in obrtnike. Po trgih in mestecih se je razvil naš srednji stan, in tu je milieu, kamor nas popelje Kostanjevec najrajši. Pohleven trg, malomestno življenje, tu se ne snujejo nikaki

razburljivi, veliki dogodki ali svet pretresujoče ideje, in tu žive Kostanjevevi junaki. Malenkostne spletke, nevažne intrige, zlobne govorce, komu se ne bi zdele smešne? A vendar kako težko vlogó igrajo često v življenju malomeščanov, koliko sro skrvavi v tem boju, koliko življenj se zastrupi! Nič lažje naloge nima pisatelj teh krogov kakor oni, ki se giblje le v višjih sferah, ki riše in slika plemenite junake modre krvi. Življenje tu ali tam, povsod je polno ugank, često nerazvozljivih in usodopolnih.

Kostanjevec je spreten slikar pristno domačega življenja. Za to je ustvarjeno njegovo pero, in mi ga slušamo s zanimanjem, ko se giblje med svojimi znanci; tu smo najbolj doma in napeto sledimo, ko nam pisatelj razvija pred očmi bitje in žitje naših ljudij, ko nam slika rodno zemljo. Zna se zamisliti v svoje junake, pogleda jim v dušo in nam pokaže, kar je videl. Včasih se sicer malo nezaupno začudimo, skušamo si predočiti kakega junaka, in tupatam se nam zazdi, da se na tako

parniki. Da poročilo ni verodostojno, dokazuje tudi dejstvo, da je admiral Makarov v ponedeljek in torek s celo svojo eskadro odplul iz pristanišča, kar bi pač ne bilo mogoče, ako bi bili Japonci izhod iz luke v resnici zaprli!

Izkrcanje Japoncev pri Ninčvangu.

»Daily Express« se poroča iz Ninčvanga, da se tamkaj splošno pričakuje, da bodo Japonci tamkaj poskusili se izkrcati. Misli se, da bodo Japonci napadli mesto šele v mlaju, ko niso noči svetle. Tudi reka bo do takrat že narasla. Mlaj bo na veliki petek. Led z reke je že zginil. Obali ob izlivu reke Liao so popolnoma pod vodo, da je vsaka vojna operacija na tem mestu nemogoča. Edino prometno sredstvo je železniška proga. Kombiniran napad s kopnega in z morja je torej sedaj še neizvedljiv. Napad s samo morskimi stranmi se ne smatra verjetnim, pač pa se pričakuje napad s kopnega od Tiengvangtaja, ki leži ob reki Liao 20 km zapadno od Ninčvanga.

Japonske izgube pri Čengdžu.

General Miščenko poroča carju, da so Japonci izgubili pri spopadu pri Čengdžu okoli 140 mož. Ubityh je bilo 40, sto pa teže ko ranjenih. Ranjene je preneslo 500 korejskih nosilcev v Andžu. Kakor se vidi, so bile izgube na japonski strani veliko večje, kakor na ruski!

Položaj v Koreji.

Poroča se iz Seula, da je položaj v osrednji Koreji zelo resen. Kjer nimajo Japonci vojakov, vlada popolna anarhija. Celotna glavna cesta, ki veže Pjengjang s Seulom, ni varna. Gorski narod takozvanih Tongaksov stoji odločno na ruski strani in sili ostale Korejce, da mu dajejo denarja in riža. Tongaksi so vse svoje prišaste pozvali, da si naj v medsebojno spoznanje tetovirajo dlani desne roke. Vsi drugi se smatrajo za Japoncem prijazne in tuje in se brez usmiljenja pobijajo. Kakor hitro bo Japonce zapustila vojna sreča, bo v Koreji izbruhnila splošna vstaja.

Rusi potopili japonski parnik.

V Čengdžu je došel kapitan in dva potnika z japonskega obrežnega parnika »Hanjeic«. Kapitan je pripovedoval, da je ta parnik v nedeljo dopoldne zajelo rusko brodovje in ga potopilo. Vse posadko so Rusi ujeli, samo kapitan in dva potnika sta se rešila.

Sporazumjenje med Jugoslavnimi in Italijani.

Trst, 30. marca. Kakor naznanja načelnik »Slovenske zveze«, je naročil (!) poslancu Spinčiču, naj med velikonočnimi počitnicami v sporazumjenju s hrvatskimi in slovenskimi politiki Trsta in Istre nadaljuje pogajanja z Italijani. O svojih uspehih

mora klubu poročati pri zopetnem sestanku državnega zbora. — Ko pač in Linhart izjavljata v »Piccolu«, da na nedeljskem shodu »Edinosti«, nista glasovala za resolucije, ker se njur dodatek niti na glasovanje ni dal. Zahtevala sta namreč v pojasnilu, naj shod izreče, da je Italijanom svobodno doseči ustanovitve italijanskega, ne vedžezičnega vseučilišča, da pa se tudi zahteva, naj se v Trstu ustanove ljudske in obrtne šole s slovenskim učnim jezikom ter si naj Slovenci zagotove pritrčila Italijanov za slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Trgovinske pogodbe.

Dunaj, 30. marca. Italijanski senator Miraglia konferira že več dni z načelnikom zunanega ministrstva pl. Suzzaro. Da segre pri teh razgovorih v prvi vrsti za vinsko klavzulo, dokazuje to, da si je Miraglia pripeljal seboj dva tehnična strokovnjaka v vinskih zadevah. Malo je upanja, da bi se to vprašanje rešilo v korist avstro-ogrskemu vinarstvu. Ako se ne najde nov načrt, se vinarstvo vprašanje sploh pusti nerešeno. Senator Miraglia baje zastopa vztrajno stališče svoje vlade, da ima trgovinska pogodba z Avstro-Ogrsko za Italijo le tedaj vrednost, ako dobe italijanska vina prednost pri carini. — Tudi nemški cesar si baje prizadeva, da bi se sklepanje trgovinske pogodbe med Avstro-Ogrsko in Italijo olajšalo, ker je taka pogodba tudi odločujoča za trgovinsko razmerje med Avstrijo in Nemčijo. Iz tega namena je cesar Viljem nenavadno odlikoval italijanskega ministra za zunanje zadeve, Tittonija. — Avstro-Ogrska carinska konferenca je svoje posvetovanje danes dognala. Konferenčni načrti se predložijo obema vladama v odobritev, potem pa se pošljejo nemški vladi zaradi točk, ki se nanašajo na trgovinsko pogodbo z Nemčijo.

Položaj v Macedoniji.

Belgrad, 30. marca. Grške čete, ki jih je organizoval Kristof, da bi se bojevale proti bolgarskim vstajam, so včeraj prvič trčile z bolgarskimi četami pri Kesturju skupaj. Na obeh straneh so imeli po 12 mrtvih. V vilajetu Monastir se je sovražstvo med Grki in Bolgari nevarno razvnelo.

Rim, 30. marca. Glede Balkana se je baje med Avstro-Ogrsko in Italijo sklenil definitivni dogovor v vseh točkah. Tudi cesar Viljem in kralj Viktor Emanuel sta pri sestanku v Neapolju razpravljala o tej zadevi ter se zedinila, da se izročijo nekatere dvomljive točke o nemško-italijanskem dogovoru v razsodbo zavezniku na Dunaju.

Carigrad, 30. marca. Načelnik macedonskega orožništva, general De Georgis, se je izjavil zelo pesimistično o svoji misiji ter rekel, da ako bi bil poprej poznal, kako daleč so pogajanja in kake so razmere, bi nikoli ne bil sprejel poveljstva.

Dunaj, 30. marca. Avstrija je baje pripravljena, ako se z reformami ne doseže na Balkanu mir, da vsajemno z Italijo podeli Albansem avtonomijo. S tem bi se odstranil zadnji povod za ljubusumnost med Avstrijo in Italijo.

Rim, 30. marca. Med Avstro-Ogrsko in Italijo se je doseglo popolno sporazumjenje glede določitev ocn v Macedoniji z ozirom na mednarodno nadzorstvo in kontrolo.

Carigrad, 30. marca. Za velikonočne praznike pričakujejo na raznih krajih v Macedoniji resnih spopadov, ker se cerkveni razpori med Bolgari in Grki v Macedoniji z vsakim dnem postružejo. Oblasti so odredile vse »potrebno« za varnost.

Nemčija in Vatikan.

Berolin, 30. marca. Papež je po opatu Krugu sporočil cesarju Viljemu svojo iskreno željo, naj bi Vatikan dobil nunciaturo v Berlinu, prusko zastopstvo pri Vatikanu pa bi se naj povzdignilo v poslanništvo. Cesar je izročil opatu takoj lastnoročno pismo za papeža ter v njem izjavlja, da rad ustrezne papeževi želji. V berlinskih diplomatskih krogih pa te vesti dementujejo.

Francoške finance.

Pariz, 30. marca. V današnji zbornišni seji je vlada že predložila državni proračun za leto 1905, ki izkazuje 38 milijonov več izdatkov kot letošnji proračun. Vendar izkazuje proračun vključ temu 137.000 frankov prebitka.

Ameriška politika.

London, 30. marca. Dosedaj je izvoljenih 305 delegatov v republikansko narodno konvencijo. Izmed teh je 259 Rooseveltovih pristašev. — V kongresu so edini o tem, da se Arizona i Nova Mehika priklonita Zedinjenim državam kot 46. država.

Dopisi.

Z dežele. (V obrambo orožnikov.) Nedavno tega je »Slovenec« na najpodležji način napal orožništvo, dolžec ga, da je pristransko in da se nahajajo med njim skoro sami pristaši napredne stranke, ki so naročeni na »Slov. Narod« in s tem pohujšujejo ljudstvo. Ta neosnovan napad je izzval med orožniki silno ogorčenje, ker so si v svesti, da niso ničesar zakrivali, ampak so se vedno strogo ravnali po strogo jim predpisanih načelih popolne nepristranosti in objektivnosti. A prav zaradi tega, ker varujejo v svoji težavni službi objektivnost in nepristranost, jih je poštenjak »Slovenec« napadel, ker bi rad dosegel, da bi orožniki postopali proti klerikalcem drugače, to je mileje in obzirnejše, kakor proti drugim ljudem. Toda tega ne bodo nikdar dosegli, ker orožništvo ne sme imeti v svoji službi nobenih ozirov in mora postopati tako, kakor mu velevala zakon in vest, ne glede na levo ali desno. Orožništvo, katero je poklicano, da varuje zakone in skrbi za javni mir in red, se mora samo v prvi vrsti držati zakonov; zato je v tem oziru podvrženo strogim predpisom, katerih pre-

stopok se najstrožje kaznuje. Če bi bilo vse ono res, česar »Slovenec« dolži orožnike, to je, da bi bili v svoji službi pristranski in bi nastopali proti klerikalcem krivično, liberalcem pa bi gledali skozi prste, bi se že zdavnaj pričela proti dotičnim obdolžencem preiskava in prav gotovo je, da bi klerikalci vsakega orožnika takoj javili višji oblasti, ako bi mu mogli le trohico kakega nepostavnega dejanja dokazati. Kolikor pa je nam znano, se še v tem oziru ni vršila niti ena taka preiskava, kar je pač dovoljni dokaz, kako neosnovani so vsi »Slovenčevi« napadi. Vse orožništvo na Kranjskem opravlja svoje težavno in odgovorno službo z največjo vestnostjo, natančnostjo in objektivnostjo, kar mu lahko pričajo vsa oblastva. Ako pa hočejo orožniki svojo službo vestno opravljati, morajo prestopke in pregreške proti zakonu zasledovati povsodi in nasproti vsakomur ter ne smejo poznati niti liberalcev, niti klerikalcev. Zakon je za vse in ne pozna nobene izjeme! Da so pa orožniki prisiljeni čestokrat postopati tudi proti duhovnikom in proti njihovim pristašem, tega pa niso oni krivi, marveč duhovniki, ki kršijo zakone. Čemu napada potem »Slovenec« te organe javnega mira in reda, ki vrše samo svojo dolžnost, ali bi ne bilo pametneje, da bi bil naperil ta svoj napad na pravi naslov, to je na one duhovnike in svoje pristaše, ki kršijo zakone in dajejo potem toliko opravka z delom itak preobloženim orožnikom? »Slovenec« trdi, da orožniki prav radi nagajajo klerikalnim županom. Kaka laž! Orožniki že po svojem poklicu ne poznajo in ne smejo poznati nobenih političnih strank in ako postopajo proti kakemu klerikalnemu županu, store to zbog tega, ker je kršil zakon, ne pa radi tega, ker je klerikalec! Najbolj pa so se stražniki miru in reda zamerili »Slovencu«, ker so naročeni na »Slovenski Narod«, ga sami čitajo in ga dajo včasih tudi še drugim čitati. Vemo, da to »Slovenec« ni prav, ker ga tare bleda zavist, da uživa »Slov. Narod« v vseh inteligentnejših krogih ugled in veljavo, dočim je on sam razširjen samo po farovžih. Pa je že tako, lista, ki piše samo o Marijinih bratovščinah in cerkvenih slavnostih, pač nobeden naobražen človek ne mara. Prav tako pa je tudi umljivo, da si orožniki ne bodo dali od gospodov okoli »Slovenca« zapovedovati, na kateri list smejo biti naročeni in katerega smejo čitati; gospodje si naj nikar ne domišljujejo, da so orožniki tako nerazsodni, kakor večina »Slovenčevih« pristašev, in da se bodo dali od njihovih groženj ugnati v kozji rog! Orožniki, v svesti si, da izpolnjujejo strogo svojo dolžnost, se ne boje nikogar, tudi denuncijantov ne. To si naj »Slovenec« zapomni enkrat za vselej! **Vpokojen orožnik.**

Učiteljsko zborovanje.

Dne 30. marca je zborovalo v »Narodnem domu« Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta in koj nato pa »Slovensko deželno učiteljsko društvo«. Ker je bil t. d. predsednik Društva za zgradbo učiteljskega konvikta, g. nadučitelj Fr. Ga bršek, zaradi boleznj odsoten, je vodil zborovanje podpredsednik gosp. Jakob Furlan, kateri v svojem nagovoru prisotne prijazno pozdravi ter se spomni umrlega društvenega pokrovitelja, lastnika tiskarne, Richarda Šebra iz Postojne. V znak sočujlja so vsi prisotni vstali. Nato je poročal društveni tajnik, g. Juraj Režek, o odborovem delovanju v letu 1903. Povdarjal je, da je odbor

sklenil, prirediti šim preje v korist društvu dobrodelno loterijo. Priporočal je dalje učitelstvu, da se zopet z vso vnemo poprime razpečavanja z namk krajevarskih podružnic učiteljskega konvikta, katere so nekaj časa dondale »konviktu« lepe novce. Torej, poverjeniki, le zopet na delo! Priporočamo se posebno našim vrlim tovarišicam, da zopet stopijo s knjižicami v rokah med narod. Dalje omenja g. tajnik, da so se letos dohodki od koncertov na korist konviktu in pa darila ob okrajnih učiteljskih konferencah skraj popolnoma posušili, pohvalno pa omenja najmlajše naše tovariše, učiteljske abituriente, kateri so priredili društvu v korist lep koncert, ki je imel nad 200 K dohodkov. Največ dohodkov nam je donal naš »gospodarski program«; posebno pohvalno moramo omenjati trdki Fran Kasav. Souvan in pa Gričar & Mejač, zato naj učitelstvo pridno kupuje svoje potrebščine pri teh dveh trdkah. Nesreča za društvo je tudi, da je dosedaj naš trgovec s šolskimi zvezki prišel v konkurz ter nam je pri njem odpadel lep letni dohodek. Odbor je pa stopil zdaj v dogovor z g. Jernejem Bahovcem, kateri nam je obljubil svoj vsakoletni prispevek v četrtletjih, če ga bo učitelstvo podpiralo. Na račun je takoj podelil društvu 50 K; obljubil je pa tudi, da bo pritisnil na založnika Grubbauerja, da od dobička žrtvuje vsako leto večji znesek konviktu. Odbor je nadalje sklenil, obrniti se do vseh slovenskih posojilnic, da po vzgledu vrhniške in logaške posojilnice prispevajo redno vsako leto primerno svoto za konvikt. G. tajnik omenja dalje, kako bi prihodnje leto praznovali desetletnico društvenega obstanka ter povdarja, da bi lepše ne mogli praznovati desetletnega jubileja, kakor če vsako okrajno učiteljsko društvo postane z 200 K pokrovitelj društva, da vsako okrajno uč. društvo priredi vsaj en koncert na korist konviktu in če se pri vsaki okrajni učiteljski konferenci nabere primerna svota za konvikt. Poleg tega se pa vsi natančno držimo svojega »gospodarskega programa«. Na ta način bo dobilo naše društvo lep letni prispevek in to bo najlepše praznovanje društvene desetletnice. Tajnikovo poročilo je bilo sprejeto z velikim odobravanjem.

Nato je poročal društveni blagajnik g. nadučitelj Jakob Dimnik o denarnem stanju društva. Povedal nam je, da se je do lanskega leta nabralo 16.306 K 43 vin., letos se je pa pomnožilo društveno premoženje za 1251 K 49 vin., kar znaša skupaj 17.557 K 92 vin. Poleg te svote je pa društvena last tudi »Cesarja Franca Jožefa I. jubilejska ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem«, katere glavnica znaša 2700 K, obresti pa 226 kron 93 vin.; torej skupaj 2926 K 93 vin. Če prštelemo svoto »ustanove« k svoti konvikta znaša torej skupaj IX. leta »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta« vse društveno premoženje **20.484 K 85 vin.**, kar je za naše razmere v teku desetletih zelo veliko. Od »ustanove« se je izplačalo v teku petih let njene obstanka učiteljski sroti Bogumili Osana vsako leto dne 2. decembra 80 K, torej skupaj že 400 kron. Obresti, kar jih je čez 80 K na leto, se pripšejo k glavnici, in

»Dalia v prilogi.«

osebo še nismo namerili na poti svojega življenja, in da bi se nam zdelo nekako sumljivo, ako bi jo srečali na našem planetu.

Splošno pa se mora priznati, da je Kostanjevec dober poznavalec ljudij, natančen psiholog, ki zna lepo slikati svoje značaje, da nam postanejo simpatični ali sovražni, da se zainteresujemo za njihovo usodo.

Prav prijeten, na mestih eleganten, je tudi njegov slog; vidi se pisatelju, da se trudi, pisati lepo, res slovenski, in včasih bi imeli rajši v slogu nekake okornosti, nekaj razlike, kadzr to zahteva situacija. Tapatam bi hoteli bolj živo pripovedovanje, več temperamenta, bolj krepko tehniko, čeprav se ne bojimo, da bi kaka lepa bralka v slovenskem trgu indiskretno zazdehala ob čitanju kake povesti, kjer pisatelj Konstanjevec ne privoščil mlademu ljubimcu sladke urice na samotni, kjer bi se objel z lepo ljubico. Mogoče pa je bralka zaspana, sinoči je bila na kakem elitnem plesu, kakor ga zna Kostanjevec imenitno popisati! Rutine ima veliko, in to je za vsakega pripovedovalca prevelike važ-

nosti, ker z njo more zakriti mnogo pomanjkljivosti.

A Kostanjevec se vidno spopolnjuje in razvija; opravičil je nado, ki jo je stavila vanj slovenska javnost, postal je priljubljen in zabaven pripovedovalec, kakor jih nimamo mnogo. Vesten je, globoko se zaveda pisateljskega poklica, in njegove povesti so zdravo, odločno in lepo berivo.

Očitno se je že Kostanjevcu, da je včasih preenoličen, da nam slika življenje premalo raznotero, premalo pisano. V tem oziru bi res želeli večje razlike, bolj raznobarnih situacij in karakterjev. Bojimo se šablone, življenje se menja, naš vlak hiti...

A predolgo smo se zamudili pri presojanju splošne pisateljeve osebnosti, in pred menoj leži odprt II zvezek »Iz knjige življenja«. V njej so nanizani zanimivi in kratkočasni dogodki, in Kostanjevčevi junaki me iz knjige vabijo k sebi. Torej, naprej! A kritik sem, in imam pri sebi cesirski nož in pero za ušesom, in čelo se mi nabira v učenjake gube.

Izza temnih dni.

(Sličice iz življenja raznih papežev.)
(Dalje.)

Papež Gregor je naletel na velik odpor med duhovščino. Posebno se med tisto duhovščino, ki je žvela razuzdano. Gregor je te duhovnike neusmiljeno preganjal. Saj pa je bilo tudi počenjanje teh ljudi naravnost ostudno. V Rimu je živelo več sto duhovnikov v divjem zakonu in vsa žlahta je živela na troške vernega ljudstva. V cerkvi Sv. Petra so se stražarji preoblekli za kardinale, so maševali in pobirali darila. Pred altarji te cerkve so ponoči plesali in popivali z golimi ženskami in zgodil se je tam marsikak rop in umor. Papež je to drhal le z veliko težavo razpodil, toliko težje, ker razni kardinali niso bili dosti boljši. Vsi ti pregnani ljudje in vsi odstavljeni duhovniki so papeža sovražili na smrt in njim se je pridružili mladi, pogumni in pametni nadškof ravenski, najhujši nasprotnik papeževih nakan.

Ko je papež nastopil za uveljavljenje celibata izven Rima, je nastal v Nemčiji, v Franciji in v Španski velikanski vihar. Melius est nubere, quam

uri, so rekli nemški škofje in imenovali so papeža hominem plane haereticum et vesani dogmatis. Papež pa, dasi je bil v strahu za izid tega boja, vendar ni odnehal, nego šel še korak naprej in prepovedal, da bi posvetni vladarji imeli pravico do investiture duhovnikov. S tem dekretom je papež posegel v pravice krone in kršil te pravice, z njim je poskusil spraviti cerkvene služabnike iz vsake odvisnosti od države, a jim ohraniti njihova ogromna imetja. Zaradi tega dekreta je nastal boj, ki je trajal 50 let in na tisoče ljudi pognal v smrt. Ta dekret je bila kruta kazen za zabitost kristijanov, ki so cerkvi darovali ogromna posestva in imetja in ji prepustili vladarske oblasti.

Ko je cesar Henrik I. 1075. premagal Sase, se je postavil na čelo boju proti papežu in njegovim pretenzijam. Ravna in Milan sta se mu pridružila, in isto tako vodja nezadovoljne stranke v Rimu, Cencius, ki ga je bil dal papež na smrt obsoditi, a se ni upal obsodbe izvršiti. Ta Cencius je pozval cesarja, naj se polasti Rima, a ker ni našel podpore, je nastopil sam na svojo roko. Na sveti večer 1. 1075., ko je papež daroval običajno mašo v

cerkvi S. Maria Maggiore, je Cencius z mečem v roki in v spremstvu zarotnikov udril v cerkev. Pred altarem je papeža vrgel na tla, ga ranil in ga vlekel za lase iz cerkve. Zunaj ga je posadil na konja in ga odpeljal v svojo palačo v ječe. Ali drugi dan so duhovniki spravili ljudstvo na noge in to je naskočilo Cenciusovo palačo in papeža oprostilo. Cencius je moral bežati. Edini uspeh Cenciusovega atentata je bil, da papež sedaj ni hotel ničesar več slišati o kaki spravi s cesarjem in s svojimi nasprotniki, nego je sklenil, da naj odloči boj. Ta boj med papežem Gregorjem VII. in cesarjem Henrikom IV. je ena najzanimivejših dram svetovne zgodovine — v tem boju se je šlo za to, ali morajo posvetne države biti pokorne papeškimi ukazom ali ne in v bistvu ta boj še dandanes ni končan.

Papež je začel boj s tem, da je cesarju zagrozil z izobčenjem, če se ne pokori njegovim ukazom. Papeževa predrznost je pri cesarju vzbudila opravičeno jezo. Cesar je papeževe odposlanice sramotno spodil in je sklical škofe v Worms na koncil, da papeža odstavijo. In nemški škofje so se radi

sicer toliko časa, da se napravi zopet nova ustanova po 80 K na leto, ali se pa orva zviša. V teku let bo nastalo na ta način vedno več ustanov za učiteljske sirote na Kranjskem, katere bodo našim potomaem pričale, kako je praznovalo napredno slovensko učitelstvo tedanje dobe 50letnico slavnega vladanja cesarja Franca Jožefa I, in sicer po geslu: Pomagaj si sam in Bog ti bode pomagati! Gosp. blagajnik zaključuje svoje poročilo s priporočilom Šeberjeve tiskarne v Postojni za nakup šolskih tiskovin, ker bodo tudi nasledniki r. R. Šebra podpirali učiteljski konvikt s primer- nim letnim doneskom. Poročilo blagajnikovo je bilo sprejeto s splošnim odobravanjem. V imenu pregledovalcev računov je poročal g. nadučitelj A. Javoršek, da so računi v najlepšem redu in ves denar plodonosno naložen, nakar je občni zbor izrekel g. blagajniku Dimniku zahvalo in priznanje.

V odbor so bili za bodoče leto izvoljeni gg.: Josip Cepuder, predsednik; Jakob Furlan, I. podpredsednik; Luka Jelenc, II. podpredsednik; Juraj Režek, tajnik; Jak. Dimnik, blagajnik; Fran. Črnagoj, Engelbert Gangl, Fran. Gärtner in Janko Likar, odborniki. Pregledovalcem računov so bili izbrani gg.: Anton Javoršek, Maksi Josin in Alojzij Kečelj.

K točki: »Samostalni predlog« se je oglasil k besedi gosp. vodja Stefan Primožič ter stavil predlog, da društvo ustanovi »Hranilno in posojilno društvo učiteljskega konvikta, registrirano zadruga s omejenim poročilom«. G. predlagatelj je v daljšem govoru utemeljeval svoj predlog in prisotne prepričal o potrebi takega društva za učitelstvo. G. nadučitelj J. Dimnik ta predlog kar najtepleje podpira in priporoča, da se v svrhu oživotvorenja izroči posebnemu odseku. Nato je bil predlog enoglasno sprejet, v ta odsek so pa bili izvoljeni gg.: nadučitelj Jakob Dimnik, učitelj Alojzij Kečelj, nadučitelj Fran. Lavčičar, nadučitelj A. Likozar, vodja St. Primožič, nadučitelj Josip Traven in učitelj Juraj Režek. S tem je bil dnevni red dogan in gospod predsednik zaključil zborovanje.

Takoj nato je imelo svoj redni občni zbor »Slovensko deželno učiteljsko društvo«. Ko g. predsednik Juraj Režek vse prisotne prav prijazno pozdravi, se spominja v daljšem govoru prerano umrlega tovariša in prijatelja Leopolda Potrebina ter pozivlje navzoče, da vstanejo. Dalje se spominja izpremembe v deželnem šolskem nadzorstvu in drugih važnejših dogodkov v letu. G. tajnik Jakob Furlan je poročal o odborovem delovanju v minulemu letu. Omenil je prošnje na deželni šolski svet, da bi se nam zopet vrnilo božične počitnice ter prošnje na deželni zbor za izboljšanje gmojnega stanja. K tajnikovemu poročilu se oglasil nadučitelj Jakob Dimnik ter omenja, da prej ali slej bomo gotovo dobili božične počitnice zopet nazaj; to je le vprašanje časa; da se pa to zgodi čimprej, ne smemo sami prositi za počitnice, ampak to naj store stariji sami, oziroma njih zastopniki, t. j. krajni šolski sveti in občni stariji zastopi. To naj vzame učitelstvo na znanje in v tem zmislu deluje pri teh korporacijah. Blagajnik g. Viktor Jaklič nam je položil račun društva, kateri kaže 329 K 62 v. preb. V odbor za bodoče leto so bili izvoljeni gg.: Juraj Režek, predsednik; L. Jelenc, podpredsednik; Jakob Furlan, tajnik; Jakob Dimnik, blagajnik; Fran. Črnagoj,

uprli vladoželjnemu papežu, ki jim je hotel vzeti vsako samostalnost, dasi so morali vedeti, da niso opravičeni, na svojo roko odstaviti papeža. Pritrtili so jim sicer lombardski škofje in cesar je poslal v Rim nižjega duhovnika, naj ukaže Gregorju, da takoj zapusti papeški prestol.

Papež je na to odgovoril s tem, da je cesarju vdane škofje izobčil iz cerkve, cesarja samega pa preklel. Dandanes se ljudje za papeževe ekskomunikacije le malo brigajo; to se vidi pri italijanskih kraljih. Ali v srednjem veku je bilo papeževo prekleto nekaj strašnega. Gregorjev nastop je zadel cesarja kakor strela, zakaj dotlej se še nikdar ni noben papež osmelil, prekleti kralja rimskega, pozvati kraljeve podanike na punt, proglasiti cesarja kot odstavljene. Vse cesarstvo je vsled tega zatrepetalo in zmešnjava je bila toliko večja, ker je bilo očitno, da sta tako cesar kakor papež zapustila stališče pravice.

(Dalje prth.)

Josip Gregorin, V. Jaklič, J. Likar, L. Letnar, odborniki.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 31. marca.

— **Nekatere zanimivosti s shoda v Stari Loki.** Glavna lastnost „razboritih“ klerikalnih voditeljev na tem shodu je bila velika ponižnost in poparjenost. Ko so se neodvisni volilci bližali župnišču, hoteli so klerikalci zapreti vežna vrata, toda naši možje so jih ubili in jih odprli do kraja, da smo šli v polni fronti notri. To so gledali kaplani in župnik Šinkovec. Kandidat Demšar, sicer jako rdeče barve, je kar prebledel, videč našo množico. Njegova spremljevalca „ta žgancov“ in neka druga dolga prekija sta tako potuhnjeno gledala, kakor vjeta lisica v pasti. Naši možje se se samozavestno ozirali po maloštevilnih klerikalnih backih in koštrunčih. Ko so govorili naši govorniki, so celo klerikalni kmetje odobraval njihov govor in zadovoljno kimali z glavami. Ko pa je dr. Lampe začel napadati (druzega ne zna ta človek), so mu leteli dobri odgovori v obraz. Nekateri navedemo: Lampe: Kako bode deželni odbor dajal podpore kmetom, ko je deželna blagajna prazna? Od vseh strani: Če je prazna, zakaj pa se vi tako plite za- njo? Lampe: Notarji ne naredo nobene stvari zastoj. Od vseh strani odgovor: Kaj pa duhovniki naredite? Saj še pokopljete ne zastoj revežev. Klici: Šinkovec! Lampe: Jaz sem prvega pokopal zastoj. Odgovori: Koliko pa ne zastoj? Lampe: Katoliška narodna stranka hoče, da bi tudi kmetje imeli na starost penzijo. Od vseh strani: Kdo pa bode plačal te penzije? More- kiti duhovniki? Kmet bode moral pri davkih sebi plačevati penzijo! Lampe: Mi hočemo katoliških učiteljev, ne brez- verecev. Hrupno ugovarjanje: Ali nimamo samo katoliških učiteljev? Povejte enega učitelja brezverca! Lažnik! Obrekovalec učiteljev! Našteli bi lahko še celo vrsto takih značilnih ugovorov, ko bi že ti ne zadostovali, da lahko sprevidi vsak, kako je tisti častikradež in obrek- ljivec dr. Lampe na slabo naletel. Posestnik Hainrihar je rekel: Dosedaj nismo kmetje imeli še nobenega po- slanca, vsi kmetjski poslanci so bili sami pajaci. Neki klerikalci: Ali je dr. Tavčar tudi pajac? Odgovor od več strani: Dr. Tavčar ni voljen od kmetov, ampak v mestu od meščanov. Lampe: „Narod“ piše, da je človek iz opice? Posestnik Tavčar: To je znan- stvena razprava in je to trdil celo neki jezuit. Sicer pa ni to nič v zvezi z no- beno stranko ter je podpisal Boris Zarnik, ki opisuje Haeccklove razprave. Lampe je rekel učitelju Germeku: Kaj bode pa rekel dr. Tavčar, ko bode zve- del, da učete biti „Narodovec“. Od- govor: Vas to prvič ne briga nič. Drugi- č pa izjavljam, da sem svobodomiseln učitelj, ki sem proti klerikalizmu. Sicer pa „Narodovci“ ni nobena stranka. To je samo vaš maneuver, da bi kmete huj- skali proti nam. Župnik Šinkovec je bil na tem shodu molčeč in ponižen, kakor pohlevno jagnje. Ko je enkrat naval ljudi se premaknil nekoliko proti njemu, rekel je nekemu klerikalnemu fantu: Le za menoj stojite, da me kdo ne bode!“ Hej Šinkovec, to so se tresle hlačice na blagoslovljenem telesu. Na- sprotno moramo konstatirati, da so se naši ljudje brez vse skrbi gibali in se ni nobeden bal, da ga bode kdo sne- del, ker nas je bilo toliko, da bi se ne pustili snesti. Dr. Lampe je tudi en- krat odletel iz govorniškega stola, ko so nekateri ljudje malo na- prepj potisnili vrste. Sploh se imajo klerikalci zahvaliti ravno tistim, katere sedaj najbolj obirajo po „Slovencu“, da niso bili zmetani iz farovža. Prepri- čani naj bodo, ko bi ne bilo Tavčarja, Hainriharja, Dolenca (župana Stare Loke), učitelja Germeka in še nekaterih drugih, bi se shod ne bil vršil, ampak bi bili kmečki volilci vse kaplane s Šinkovcem in Demšarjem vred pognali s shoda. „Slovenec“ stresa jezo na Žabničani. Ti možje in fantje vam ne ugajajo. Toda vedite klerikalci, če bi hoteli Žabničani, pa bi bili sami vse klerikalne backe in koštrune po- tisnili ven. Vsa čast tem, ki so se tako polnoštevilno vdeležili! „Kaj takega

niste pričakovali,“ so vpili kmetje nad kaplani. Pa zares niso pričakovali ta- celega poraza. Iz solške doline je tudi prišlo okrog 20 naprednih kmetov in posestnikov. Še nekaj moramo povedati klerikalcem, ker naštevajo v „Slovencu“ imena trgovcev, namreč to, da so vsi tisti trgovci tudi veliki posest- niki, imajoč obsežne kmetije, in se tudi pečajo s kmetijstvom. V tem oziru so vsi več vredni kakor kandidat Demšar, ki nikoli ne prime za kakšno kmečko delo.

— **Volilno gibanje na Go- renjskem.** Iz Stare Loke se nam piše: »Slovenec“ piše v svojem lažnjivem poročilu v št. 70. sledeče: »Na shodu v Stari Loki je bilo samo kakih 40 udeležencev in bili so sami liberalni trgovci, oštirji — samo ne- koliko kmetov iz Žabnice, drugi so bili hlapi in pastirji.« — »Sloven- ec“ poročevalec je pozabil še pove- dati, da je bil na shodu tudi kmet Šinkovec iz Škofje Loke, kmet kaplan iz Stare Loke in znani poštenjak Lampe iz Ljubljane, za katerega ne vem, kam ga bo dopisun »Slovenca“ priševal, ali med kmete ali pastirje — zadnje bi bilo bolj primerno. Kaj ne, laž- njivi dopisun, to ti je malo pamet zmešalo, ko si videl na 300 neod- visnih volilcev, pred katerimi ste be- žali od Jelovčana v farovž. Po tem lažnjivem poročilu je bil shod, kate- rega se je udeležilo nad 300 zaved- nih neodvisnih kmetjskih volilcev, shod hlapcev in pastirjev — pred katerim so vendar bežali katoliški junaki s svojim farovškim kandida- tom Demšarjem. Vi m'žje, kateri ste bili na shodu v Stari Loki, pokažite na dan volitve, da niste pastirji — ampak celi možje ter ne volite fa- rovškega področnika — farovškega kandidata znanega konzulca Dem- šarja iz Češence, ampak oddajte svoj glas poštenemu, neodvisnemu možu, katerega smo mi kmetje sami izbrali, Jožetu Novaku, posestniku kmetu, županu iz Mavčič. Ne pustimo se komandirati iz farovžev!

Neodvisni kmetjski volilci.
— **Učiteljsko kranjskega okraja.** Pri predstojeci deželno- zborni volitvi v okrajih: Tržič, Loka, Kranj, naj vsak učitelj deluje proti kandidatu Demšarju ker je isti odločen nasprotnik na- prednega učiteljskega, in posebno glede saniranja naših plač noče ni česar slišati, nasprotno še trdi vedno, da smo učitelji dovolj dobro plačani. Volimo pa vsi kandidata neodvisne svobodomiseln kmetjske stranke, Josipa Novaka, posestnika in župana v Mavčičah, ker je on kandida- tat take stranke, ki ima tudi naše učiteljsko vprašanje v ugodnem smislu v programu.

Učitelj.
— **Občni zbor „Dramatič- nega društva“ se vrši v petek, dne 15. aprila t. l. Dnevni red: 1. Negovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Pro- račun za sezono 1904/5 5. Volitve (4 odbornikov). 6. Slučajnosti. — Pred občnim zborom se vrši shod gle- daliških prijateljev, zlasti abo- nerov; na tem shodu se bo obr- navalo vprašanje, ali bo možno vzdržati še nadalje slovensko opero in kako bi se ohranila valic temu, da valed obstrukcije v dež. zboru odpade dosedanja podpora dežele ter valic temu, da se hoče celo številno sloven- skih predstav zmanjšati v prilog nemškemu podjetniku. Na shod more priti vsakdo, ki se zanima za sloven- sko gledališče! Shod se vrši ob 8 zvečer, obč. zbor pa ob 1/2 9 v »Na- rodnem domu.«**

— **Razmere v tabačni to- varni** so bile toliko časa prav po- voljne, dokler niso začeli klerikalci delati zdražbe. Delavstvo so se do- hodki in razne olajšave polgoma vedno izboljševale in imeli so pri tem prizadevanju podporo pri vseh strankah. Klerikalci pa so hoteli de- lavstvo pridobiti za svoje politične namene in zato, da bi je izkoristili, in zato so slasti delavke lovili na svoje lihanice. Kar so hoteli, to so tudi dosegli. Velika večina delavk se je dala vjeti v klerikalne sanke

in lepe tisočake so klerikalci v ne- katerih letih izmolali iz teh delavk in delavcev. Klerikalci so vjeli de- lavstvo s tem, da so obljubovali slato gradove. Obljubili so vse, kar je kdo hotel, pa svojih obljub seveda niso držali in tudi niso mogli držati. S svojim ščuvanjem pa so dosegli, da so nastale v tabačni tovarni skrajno napete razmere, sedaj pa so nekaj delavcev že spravili ob kruh. Vališče vsega zla je v klerikalnem strokovnem društvu. »Slovenec“ se je grozno razjezil, ko je slišal, da je neki posamični uradnik rekel: Naj- bolje bi bilo, če se to društvo raz- pustiti. Ko je pa vlada razpustila strokovno društvo železničarjev, te- daj pa se dr. Krek in njegov »Slo- venec“ nista mogla navesti in kar poskakovala sta, da je bilo konec železničarski organizaciji. Krek je tedaj klical policijo proti železničarjem, sedaj pa protestira, da bi se kleri- kalcem merilo z istim merilom, kakor drugim. Klerikalci hočejo pač vedno in povsod privilegije. Če se razpusti stro- kovno društvo tobačnih uslužbencev, bi se s tem ne storila nikaka krivica. To društvo je nepolitično — na papirju, v istini pa je vseskoz poli- tično. Ali mar to ni politično, da se je na shodu tega društva, glasom „Slovenca“, ščuvalo na bojkot napred- nih trgovcev in gostilničarjev? Na vsakem zborovanju so politični govori — kadar odide vladni zastopnik, in največ govori o politiki dr. Krek. Čini kažejo, če je kako društvo politično ali ne in čini kažejo, da je to strokovno društvo politično, kakor to kažejo tudi pri krščansko-socialni zvezi. Sicer bomo pa o tem še govorili, ker smo s'ti tega, kar smejo klerikalci v tovarni počenjati. »Slovenec“ tudi zabavlja na red v tovarni. Nismo toliko poučeni, da bi mogli soditi o redu vobče, eno pa vemo že davno in to bodi danes pribito: V tovarni vlada neznošen terorizem. Kdor ne pripada klerikalnemu strokovnemu društvu, temu grene klerikalne agita- torice življenje tako, da mu ni obstanka. S silo in terorizmom so nagnale de- lavstvo v Krekovo in v Šusteršičevo strokovno društvo. Za tobačno tovarno veljavni delavski red prepoveduje strogo, vsako nabiranje denarja v tovarni za katerekoli namene. A kdo se meni za to? Nihče. Različni ljudje iz strokov- nega društva nabirajo neprenehoma vsakovrstne prispevke in kdor ne plača, tega mučijo in preganjajo. Ni dolgo tega, kar so nabirale te klerikalne ženske po kroni od vsake delavke. In morale so plačati tudi tiste, ki sicer ne marajo imeti posla s kleri- kalci, tudi tiste, ki so se branile. To so nedopustne razmere in tem se mora konec narediti, kajti danes neklerikal- nemu delavcu v tovarni ni več ek- sistirati. Včeraj je prišel v Ljubljano tajnik generalne tobačne režije. De- lavce, ki so bili odpuščeni, je tovarna zopet sprejela v službo. S tem je bil odstranjen vsak nadaljni povod neza- dovoljnosti in nemirov. Ta pa gotovim elementom, ki bi vedno radi v kalnem ribarili in delavstvo izkoriščali v svoje svrhe, ni bilo prav, in poskrbeli so, da se nezadovoljnost v tobačni tovarni ne le ni poglobila, ampak se je še znatno poostriila in da je prišlo danes v to- bačni tovarni celo do nemirov in izgre- dov. »Slovenec“ hujskanje zoper nove stroje v tobačni tovarni je padlo po- sredovanju znanih klerikalnih agita- torjev na rodovitna tla tembolj, ker so dr. Šusteršič, dr. Krek in Mojškre včeraj delavstvo ščuvali, kar se je dalo. Danes dopoldne je vstavila pre- tečna večina delavk v tobačni to- varni — delo radi tega, ker je došel nov stroj in ker delavke mislijo, da bo valed tega več jih zgubilo svojo službo. Kator smo se informirali, so vsa ta domnevanja popolnoma ne- utemeljena! Nov stroj je bil naročen samo z namenom, da se delavkam olajša delo in vodstvo tovarne ni niti mislilo, da bi zaradi tega odpu- stilo kako delavko. To se je delav- kam tudi povedalo, toda le-te so že tako zaslepljene in nahujskane, da raje verjamejo brezvestnim svojim zapeljivcem, kakor pa zatrdilu tovar- niškega vodstva. Že zgodaj dopoldne so se ele delavke zbirati v gručah na tovarniškem dvorišču in rassajale

kakor besne. Bilo jih je kakih 1500. Ko je prišel včeraj v »Slovenec“ na- padeni g. Topolansky mimo, so ga razjarjene cigararice najprej insul- tirale, potem pa ga vrgle v blato, in osuvala. Ob 1/2 na 11. uro je bilo dvorišče natlačeno polno samih cigararic, ki so, kakor zbes- nele, kričale in pretile s pestmi, ne da bi bilo v obnem trušču mogoče razumeti, kaj so zahtevale. Vrata dvorišča so bila zaklenjena. Okoli 11. ure so prišli prvi redarji na lice mesta in se postirali na ulici na- sproti tobačne tovarne. Čim so de- lavke zapazile, da je policija v bli- žini, so kakor besne hitele glasno hreščaje proti izhodu, ki je pa na srečo bil zatvoren. Kar hipoma je bila vsa železna vrtna ograja polna kričečih cigararic, ki so kakor divje mahale z rokami, dvigale predpasnike, gro- zile s pestmi in kričale: »Zdaj še pa policaje pošljejo na nas, dol s policaji, proč z njimi.« V istem trenotku se je pripeljalo s sijakarjem več redarjev. Namah je nastal grozovit krik in vik, kakor bi na enkrat zahre- ščalo stotisoč vran, in proti redarjem se je vsula na cesto toča peska in ka- menja. Medtem je došel na lice mesta tudi g. pol. svet. Podgoršek. Delavke so hipoma pozabile, da so demonstra- cijo začele radi strojev, in so jele de- monstrirati proti policiji, dasi ista niti praga tobačne tovarne ni prestopila. Raznih ne baš laskavih psov na re- darstvo je kar deževalo iz ust na dvoriščni ograji visečih amaconk. Delavke so zahtevale, da se morajo redarji takoj odstraniti, da drugače ne prenehajo z demonstriranjem. Vse prigovarjanje v tem oziru je bilo zaman, dasi ni bilo razen dveh redarjev na ulici videti no- benega policista. Delavke pa so trdile, da je več redarjev skritih v gostilni, ki se nahaja nasproti tovarne, kar je bilo nemara res, ker jih je preje več zginilo zadaj za gostilno, ne da bi se vrnili na cesto. Cigararice so navzlic vsemu prigovarjanju demonstrirale na- prepj proti policiji, dokler se nista zadnja dva redarja odstranila. V istem hipu pa je tudi nehala demonstracija in de- lavke so se mirno vrnile v tovarno za- zabivši, da so jele demonstrirati radi strojev, a so nehale z demonstracijo proti policiji. Ako bo uspeh njihove de- monstracije proti upravi tobačne tovarne tak, kakor je bil proti policiji, bodo delavke lahko zadovoljne z njim!

— **Kamniški tehant je res jako energičen gospod.** Ker nabiranje po kroni ni imelo zaželjenega uspeha, je sedaj začel nabirati po — grošu, — po prislovcu: »od zrna do zrna pogača, od groša do groša — palača.« Tehant se strogo drži naukov Kris- tusovih, ki je tudi beračil po Pale- stini, da si je potem mogel sezidati palačo. Dekle so sicer najboljši ma- terijal za tehanta, ker te so najbolj nevedne, pred nedavnim časom pa se mu je posrečilo, da je napravil nekoliko boljše lov, — pobil je osla s sto kronami. Taki osli pa so redko sejani. Kamniškega tehanta vreden sodrug je gotovo fajmošter v Meki- njah. Ta gospod je šel enkrat prej- šnje dni po opravkih (duhovni go- spodje imajo vedno toliko dela!) skozi park v Mekinjah. V nekem kotičku tega parka je zagledalo njegovo ne- dolžno oko — žensko soho, katera stoji že leta in leta na istem pro- storu, ne da bi se bil še kdo pohuj- šal. Meso mekinjskega fajmoštra pa je občutljivejše, ko navadnih zemlja- nov. Njegovo meso se je razburilo in sklenil je, da se mora soha od- straniti. Ker se sam ni upal k last- nici parka, je napisal patra Matevža, da jo pri spovedi nagovori, da od- strani tisto pohujljivo stvar. Toda pater Matevž je zviha buča in ni ho- tel iti mekinjskemu fajmoštru na li- manice; on se je hotel sam prepri- čati o pohujljivosti dotičnega kipa. Šel je sam gledat dotično žensko in je konstatiral, da ni pohujljiva. Pa- ter Matevž je torej bolj zavarovan proti skušnjavam, kakor pa fajmošter Rihar. Seveda, Matevž je utrjen v kreposti, ker veliko obžuje z mekin- jskimi nunami, saj je več v nune- kem, kakor pa v franciškanskem sa- mostanu. Da je mekinjski fajmošter tudi velik šlovekoljub, kaže dejstvo, da je z županom Jožetom prepovedal Me- kinjčanom, dati nekemu poštenemu delavcu, ki je oče več otrok, stanova- vanje. Sploh pa se fajmošter Rihar bolj peča z občinakimi zadevami, ka- kor pa s cerkvenimi. Zato kličemo: Molek v roke, velečastiti gospodje, vse drugo vam bo navrženo!

kov.—

Letovišče „LAVERCA“.

Gostilna na Laverci je zopet odprta!
Za družbe najmanj 10 oseb pošljemo na pravočasno naročilo do c. kr. vojaškega streljišča naproti omnibus za brezplačno vožnjo do Laverce.

914-1

Preselitev prodaje.

S tem vljudno naznanjam, da se preselim s svojo trgovino na štantu s pomarančami in limonami iz Vodnikovega trga

na Pogačarjev trg za cerkvijo

ter se priporočam za nadaljni obisk.

Obenem naznanjam, da se nahaja

924-1

moja trgovina na debelo

na Sv. Jakoba trgu št. 8

(hiša Palusa).

Z odličnim spoštovanjem

Alberto Baruchello

trgovec z južnim sadjem.

Mizarski pomočniki

dobe takoj delo na Bledu pri
Josip Korešou
mizarju na Rečici. 874-2

Lepo mehlovana soba

v pritličju, s posebnim vvhodom se takoj odda Gosposke ulice št. 15.
Natančneje se poizve istotam v pisarni, levo. 870-3

Poskusite

pristni
rastlinski
liker
Florian

Po okusu in zdravem učinku prvak likerjev.

Varstvena znamka.

Ogreva in oživilja telo,
Budni tek in prebavo,
Daje dobro spanje.

Lastnik:

5-73

EDMUND KAVČIČ, Ljubljana.

Vzorci se radovoljno dajejo brezplačno.

Zgodovinska povest iz francoskih časov na Kranjskem

„Pod novim orlom!“

(ponatis iz „Slov. Naroda“)

je izšla!

Ta povest je, izhajaje v „Slov. Narodu“, vzbudila mnogo pozornosti in živo zanimanje po vsej deželi ter smo jo morali na mnogostransko izrecno zahtevo izdati v posebni knjigi.

Dobi se edino-le pri

L. Schwentnerju v Ljubljani.

Iztis po K 1-60, po pošti K 1-80.

Člon Zupančič 2-38

Čez plan.

To najnovejšo knjigo Zupančičevih pesnij je pozdravila kritika zelo radostno in jo ocenila izredno laskavo. „Zlato knjigo“ moderne slovenske lirike jo naziva kritik Sever v „Slov. Narodu“, pa tudi „Slovenec“ ter „Dom in Svet“ sta priznala Zupančiča brez vsega pridržka za največji lirski talent med sodobnimi slovenskimi pesniki. Ta soglasna ugodna sodba sicer tako nasprotujočih si listov pač neoporečno dokazuje, da se je porodilo na polju naše lirike nekaj res nenavadnega, nekaj takega, kar sili tudi nasprotnika, da to prizna hoté, nehoté.

Dobiva se v založništvu

Lav. Schwentner-ja
v Ljubljani

broš. po 2 K, s pošto po 2 K 10 h; v panteon-izdaji po 3 K, s pošto po 3 K 10 h.

Strojarija

886-3

na lepem prostoru v sredini mesta, z vsjo opravo, se da v najem, ravno tako tudi blago, pod ugodnimi pogoji. Ponudbe naj se pošljejo pod „Strojarija“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

Takoj se prodaja hiša v Brdu

v občini Senožeče. Njive: 4 ha, 53 44 m². Travniki: 7 ha, 34 a, 62 m². Skupna paša in skupni gozd, se boče kmalu razdelil. 863-3
Naslov pove upravništvo „Sl. Nar.“.

765-7

Žive ribe

(postrvi, karpe)

J. C. Praunseiss
vinarna, Glavni trg.

ima vedno v zalogi trgovina delikates

Žrebanje nepreklicno
23. aprila 1904.

Glavni dobitek
kron 40.000 kron

Srečke ogrevalnih sob
à 1 krono

priporoča 789-5

J. C. Mayer, Ljubljana.

Dobitki, ki obstoje v efektlj, se v denarju ne bodo izplačevali.

es. kr. avstrijske državne železnice

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Invod iz voznega reda.

veijaven od dne 1. oktobra 1903. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA ČEZ TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči osonbi vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling, v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solno rad, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 58 m popoldne osonbi vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonbi vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (direktni vozovi I. in II. razreda Trst-Monakovo). — PROGA V NOVOMESTO IN V KOČEVJE. Osonbi vlaki Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne: istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomesto, Kočevje. PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonbi vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Ansee, Ljubno, Celovec, Beljak (direktni vozovi I. in II. razreda Monakovo-Trst). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonbi vlak v Trbiža. — Ob 11. uri 18 m dopoldne osonbi vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko Prago (direktni vozovi I. in II. razr.), Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonbi vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonbi vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Smohora, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta v Solnograd. — PROGA IZ NOVEGAMESTÁ IN KOČEVJA. Osonbi vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straža, Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih, samo oktobra. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih in 2amo v oktobru. — Čas pri- in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za s min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

Najnovejši in najboljši

klobuki

za gospode in dečke

izdelki prvih avstrijskih, italijanskih in angleških tovarn.

Priporoča jih v najbogatejši izbiri in po najnižjih cenah

C. J. Hamann

Mestni trg šte. 8.

Zaloga klobukov 833-4

ces. kr. privilegovanih dvor. tovarn klobukov

W. Ch. Pless, Dunaj in J. Pichler, Gradec.

Klobuki se izdelujejo po lastni širjavi glave in po lastni napovedi oblike in se vzprejemajo stari klobuki za barvanje in modernizovanje.

Po visoki kralj. deželna. vladi proglašena za zdravilno rudninsko vodo

čista alkališko-muriatiška

Apatovačka kiselica

ni samo najboljša in najzdravjša

namizna pijača

ampak tudi najkoristnejša in najznamenitejša

* **zdravilna voda** *

ki je od prvih zdravniških avtoritet priporočena in deluje nenadkriljivo pri bolestit želodca, pljuč, požiralnika, raznih katarjev, astme, mehurja, kamna, hemaroid (zlate žile), steklih in zrnatih jeter, gorečice in raznih ženskih boleznih.

Odlikovana s 13 zlatimi in srebrnimi kalajnami.

„Upraviteljstvo vrelca Apatovačke kiselice“

Zagreb, Ilica št. 17. 497-14

Dobiva se po vseh lekarnah, drogerijah, restavracijah in gostilnah.

Popolnoma

sveže izbrana zaloga za pomladno in letno sezono moških, deških in otroških oblek, kakor tudi damske konfekcije.

Zaradi nakupičenja zaloge in pomankanja prostora sem že sedaj primoran, da prodam blago za lastno nakupno ceno.

Črez 4000 moških sukn. oblek . . . . . od **K 10-** naprej do najfinejše izvršitve

„ 1500 deških oblek . . . . . „ **K 6-** „ „ „ „

„ 3000 otroških oblek . . . . . „ **K 2-** „ „ „ „

„ 1000 svršnikov, športnih sukenj, havelokov . . . . . „ **K 8-** „ „ „ „

„ 2000 hlač, modnih, črtastih, najlepših vzorcev „ **K 4-** „ „ „ „

„ 3000 kosov najfinejše in najnovejše damske konfekcije poslednje novosti: jopice, plašči, paletoti in ovratniki, **za vsako ceno**

kakor tudi prelepi damski kostumi, batistaste obleke in mične bluze.

Največja izbira najfinejšega angleškega, francoskega in brnskega blaga iz ovčje volne za naročila po meri, ki se na Dunaju najfineje in najhitreje izvrše.

Na ogled se pošilja komurkoli, tudi brez povzetja. — Za plačevanje se dajo olajšave.

Za mnogobrojni obisk prosim

z odličnim spoštovanjem

Kapamacsija & Bondy.

Oroslav Bernatovič, poslovođa.

Angleško skladišče oblek

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

697-8

Za lesene splave

na Zalci (Štajersko) na vezanih splavih se išče podjetnik, ki je takih del popolnoma vajen in ki bi za poizkušnjo mogel letos splaviti večjo množino iz Zalce v Donavo. Če bi delo letos dobro opravil, bi se množina zaprejš zvišala. — Takojšnje ponudbe pred „Salzafloasse“ prodaji časopisov v Pragi, Příkopy 33. 908-1

„CUNARD-LINE“

Edino direktno prevažanje potnikov v vseh razredih, in tovorov 838-4

„TRST-NEW YORK“

Prvo in edino vkrcavanje potnikov v domačem pristanišču. Prosta lahorna hrana in pijača. Sedaj najnižje cene. Vsak potnik naj se obrne prej za podrobnejši poduk na oblastveno po-
-----
verjeni -----

Glavni zastop parobrodne družbe
„CUNARD-LINE“
Ljubljana, Marijin trg šte. 1

„Styria-kolo“ znamka poznavateljev
„Dürkoppov Diana“

pred vsemi drugimi. 815-2

Kataloge razpošilja zastoj in poštne prosto edino zastopstvo za Kranjsko

Ivan Jax & sin Ljubljana, Dunajska cesta 13.

predobro urejena delavnica za popravila bogata zaloga vseh sestavin.

Na ogledovanje novih modelov vljudno vabimo.

Tovarna za kruh in pecivo
KANTZ v Ljubljani priporoča

pravi rženi kruh, mešan in črn.

Sočnost in dobri okus pridobivata temu izdelku priznanje vsega občinstva. Na mednarodni razstavi za živila v Bordeauxu je dosegel z drugimi izdelki te tovarne najvišjo odliko (častni križ in zlato svetinjo z diplomom).

Prodaja se v hlebih in štrucih po 40 in 20 vin. Naročila z dežele se najtočneje izvršujejo.

Velika zaloga najfinejšega nasladnega peciva, biškovitov in suhorja. 163-23

Vsak dan poslednja sveža peka ob 1/2.6. zvečer.

Dvanajst podružnic in prodajalnic.

Higieniški transportni vozovi za kruh in pecivo.

Ob Latermanovem drevoredu.
Od sobote, dne 19. marca dalje le malo časa 920
orientalski dresurni
športni cirkus
Nad 100 živalij: ponjiev, opic, psov, oslov i. t. d.
Novo! Novo!
Smejal se boš in moraš se smejeti!
Zaradi udobnosti p. n. občinstva so ob nedeljah in praznikih tri predstave, in sicer prva ob 3. uri popoldne, druga ob 5. uri popoldne in tretja ob 7. uri zvečer. — Ob delavnikih samo dve predstavi, prva ob 4. uri popoldne, druga ob 7. zvečer.
Za mnogobrojen poset prosim z vlepšpovostovanjem
H. Prechtl.

Gričar & Mejač
Ljubljana
Prešernove ulice 9
uljudno najnanjato, da so

Novosti
za spomlad * *
* * in poletje
v velikanški izbiri
v zalogi.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo na zahtevo
781-6 zastoj in franho.

Zahtevajte samo
SELLE & KARY-jev

FREDIN

Najboljše
čistilno sredstvo
za vsako boljše obuvalo. Rumeno in črno.
Posebno priporočljivo za čevlje iz boxcallis-, oscarin-, chevreaux- in lakovega usnja.
Dunaj XII./1. 330-9

Razpis mizarskih del.

Pohišstvo

za hôtel s 60 sobami,
za kavarno,
za restavracijo

razpisuje

Tržaška hranilnica in posojilnica v Trstu
za svojo novo hišo „Narodni dom“.

Prijaviti se je do 10. aprila 1904 pri omenjenem denarnem zavodu ulice Sv. Frančiška št. 2, kjer se dobe nadaljni podatki.

Naše nizke cene vzbujajo pozornost!

Trpežni moški čevlji iz usnja z obšivkom par gld. 2-80.	Izvrstni moški čevlji za zavezovati par gld. 3-.	Močni, gladki moški čizmi (štiflet) par gld. 2-80.
Trpežni ženski čevlji za vsakdanjo rabo par gld. 2-50.	Zelo močni ženski čevlji za zavezovati par gld. 2-80.	Izvrstni ženski čevlji z gumbi par gld. 3-.
Elegantni, barvani moški čevlji za zavezovati, par gld. 3-50.	Priročni moški čevlji iz jadvovine par gld. 1-.	Barvani moški usnjati sandali par gld. 2-75.
Priročni ženski čevlji za na ulico par gld. 1-30.	Elegantni ženski salonski čevlji par gld. 1-50.	Ženski čevlji z navskrižnimi zaponami, črni in barvani, par gld. 2-.

Najfinejši krem (mazilo) za rujava in črna obutala.
Popravila se najbolje in najceneje izvršujejo.

Alfred Fränkel

kom. družba prej:
Mödlinška tovarna za čevlje
v Ljubljani
Špitalske ulice šte. 9.
Zastopnik: A. Preatoni. 736-3

Pivovarna G. Suerjevi dediči v Ljubljani, Wolfove ulice št. 12.

Ustanovljena l. 1854.

Cenjenim odjemalcem naznanjamo, da se bode točilo od dne 31. t. m. naprej v naši pivovarni

izborno črno pivo

kuhano na bavarski način.

P. n. občinstvo uljudno prosimo, naj se blagovoli ob tej priliki prepričati, da je naša

domača, slovenska pivovarna

vrlo napredovala in da nudi svojim odjemalcem pošteno in dobro blago, katero more vspešno tekrovati z enakimi izdelki ptujih pivovaren izven slovenskih mej.

Pivovarna G. Suerjevi dediči v Ljubljani, Wolfove ulice št. 12.